

เรื่องที่วิจัย	การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่องการอ่านคิดวิเคราะห์ เพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ผู้วิจัย	นางนารี ชันธวัฒน์ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเทศบาลบ้านสุขสำราญ สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี
ปีที่วิจัย	2561

บทคัดย่อ

ในการดำเนินการวิจัยการพัฒนาแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านคิดวิเคราะห์ เพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน และสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม ครั้งนี้เป็นกรวิจัยและการพัฒนา (Research and Development) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการในการพัฒนาแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านคิดวิเคราะห์ เพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (2) เพื่อพัฒนาแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านคิดวิเคราะห์ เพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 (3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านคิดวิเคราะห์ เพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และ (4) เพื่อประเมินผลและปรับปรุงรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านคิดวิเคราะห์ เพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 ที่กำลังเรียนภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนเทศบาลบ้านสุขสำราญ เทศบาลเมืองวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) จำนวน 35 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย (1) แบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านคิดวิเคราะห์ เพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จำนวน 9 เรื่อง (2) แผนการจัดการเรียนรู้ใช้ประกอบแบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านคิดวิเคราะห์ เพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 9 แผน ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80-1.00 (3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เป็นข้อสอบแบบเลือกตอบ (Multiple Choice) ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ซึ่งมีความยากง่ายตั้งแต่ 0.46 ถึง 0.76 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.38 ถึง 0.69 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.86 และ (4) แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านคิดวิเคราะห์ เพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นแบบมาตราการประเมิน 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ ได้ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.37 ถึง 0.88 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.88 การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการดังนี้ (1) เริ่มทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โดยก่อนการทดลอง ได้แนะนำชี้แจงให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทราบจุดประสงค์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การอ่านคิดวิเคราะห์ เพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ถึงวิธีการเรียนว่า ต้องเรียนเนื้อหาให้เข้าใจก่อน แล้วให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด และแบบทดสอบย่อยในแบบฝึกทักษะ (2) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนแบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านคิดวิเคราะห์ เพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปทดสอบกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง แล้วบันทึก

คะแนนที่ได้จากการทดสอบเป็นคะแนนทดสอบก่อนเรียน (Pretest) (3) ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยสอนเนื้อหาไปแล้วให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด และแบบทดสอบย่อยในแบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านคิดวิเคราะห์ เพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เวลาในการทดลองเรื่องละ 1 ชั่วโมง ดังนี้ เรื่องที่ 1 การอ่านคิดวิเคราะห์เพลงพื้นบ้าน เรื่องที่ 2 การอ่านคิดวิเคราะห์นิทานพื้นบ้าน เรื่องที่ 3 การอ่านคิดวิเคราะห์ข่าว เรื่องที่ 4 การอ่านคิดวิเคราะห์บทความ เรื่องที่ 5 การอ่านคิดวิเคราะห์เรื่องสั้น เรื่องที่ 6 การอ่านคิดวิเคราะห์บทร้อยกรอง เรื่องที่ 7 การอ่านคิดวิเคราะห์สำนวนไทย เรื่องที่ 8 การอ่านคิดวิเคราะห์สุภาษิต คำพังเพย และเรื่องที่ 9 การอ่านคิดวิเคราะห์สารคดี (4) หลังการทดลองสิ้นสุดแล้ววัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนแบบฝึกทักษะ แบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านคิดวิเคราะห์ เพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไปทดสอบอีกครั้ง แล้วบันทึกคะแนนที่ได้จากการทดสอบ ซึ่งคะแนนที่ได้เป็นคะแนนทดสอบหลังเรียน (Posttest) และ (5) ให้นักเรียนตอบแบบสอบถามความพึงพอใจมีต่อการใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง แบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านคิดวิเคราะห์ เพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ใช้สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า t (Dependent-Sample)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านคิดวิเคราะห์ เพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ และครูผู้สอนสาระภาษาไทย มีดังนี้ ด้านความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาแบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านคิดวิเคราะห์ เพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยตระหนักถึงความสำคัญของแบบฝึกทักษะ ซึ่งเป็นนวัตกรรมที่สำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยนำข้อมูลจากการอ่านคิดวิเคราะห์มาใช้ในการจัดการเรียนรู้และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แก้ปัญหาจากข้อมูลใกล้ตัวช่วยให้นักเรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการคิดไปพร้อม ๆ กันและเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ข้อมูลจากการอ่านคิดวิเคราะห์มาสร้างเป็นนวัตกรรม โดยภาพรวมพบว่า ควรมีการดำเนินการร่วมกันระหว่างครูผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญทางด้าน การอ่านคิดวิเคราะห์ ซึ่งข้อมูลที่ต้องการเรียนรู้เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับการอ่าน การคิดวิเคราะห์ สุภาษิตและสำนวนไทย แล้วนำมาผูกเป็นเรื่องราวให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนรู้

2. ผลการหาประสิทธิภาพการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านคิดวิเคราะห์ เพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ E_1 ได้ค่าประสิทธิภาพ 86.32 และผลการประเมินผลลัพธ์ E_2 ได้ค่าประสิทธิภาพ 84.29 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80

3. ผลการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านคิดวิเคราะห์ เพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าแบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านคิดวิเคราะห์ เพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งมีคะแนนหลังการใช้แบบฝึกทักษะ ($\bar{X} = 33.71, S.D = 0.93$) และก่อนใช้แบบฝึกทักษะ ($\bar{X} = 20.14, S.D = 1.99$)

4. ผลการประเมินผลและปรับปรุงรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกทักษะเรื่อง การอ่านคิดวิเคราะห์ เพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะ พบว่า โดยภาพรวมนักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.36,$

S.D = 0.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ลำดับที่ 1 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.38$, S.D = 0.50) ลำดับที่ 2 ด้านประโยชน์ของแบบฝึกทักษะ ($\bar{X} = 4.37$, S.D = 0.54) และลำดับที่ 3 ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.32$, S:D = 0.52)